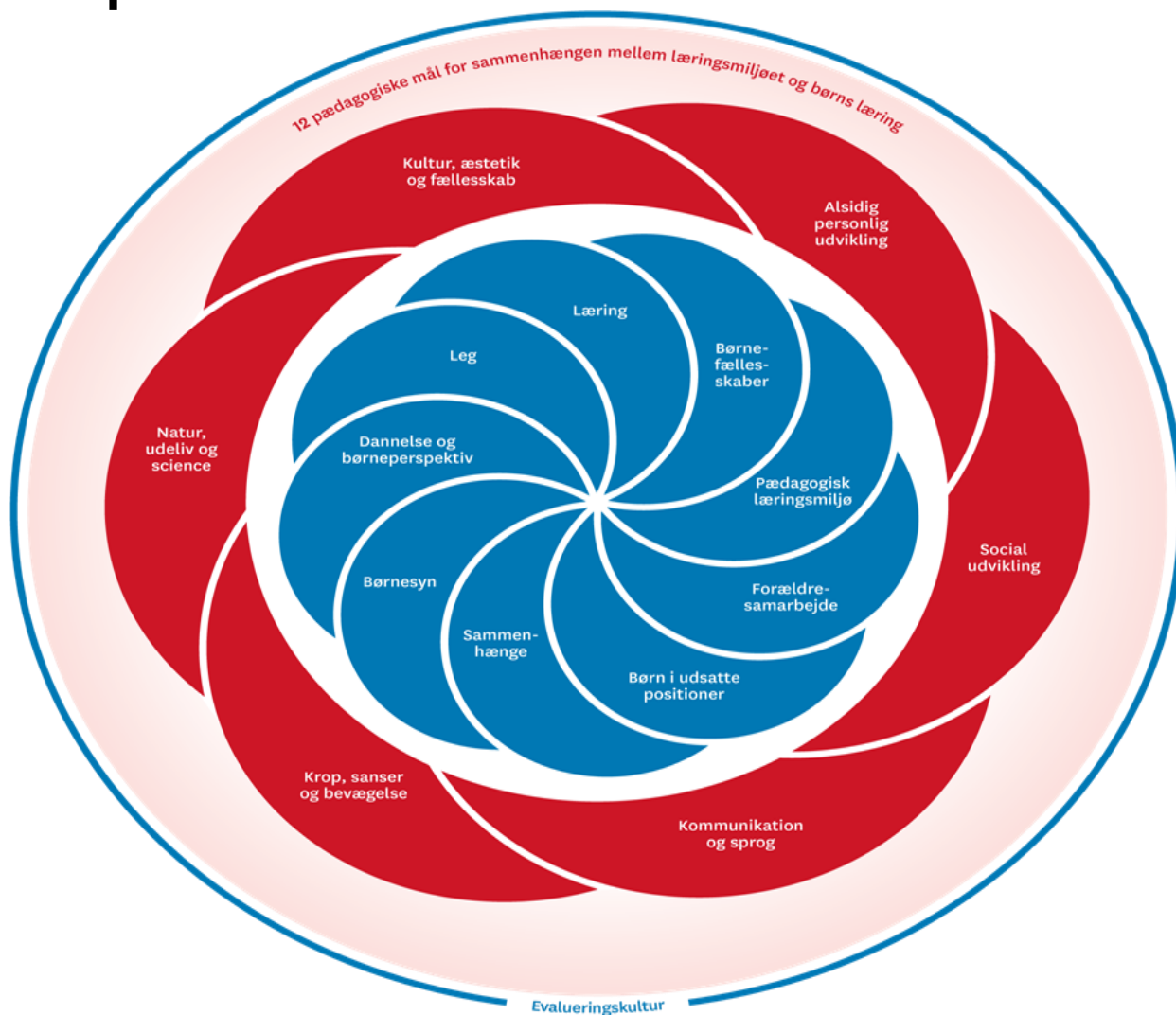

Pædagogisk læreplan for ENGHAVE REMISE 2021

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Ildrætsinstitutionen Enghave Remise er en integreret institution opført i 1970 - 1971. Huset rummer 110 børn i alderen 0 - 6 år, som er fordelt på 4 vuggestuegrupper og 3 børnehavegrupper. På alle stuer er der tilknyttet 3 voksne med forskellige uddannelsesbaggrunde, samt studerende periodevis.

Selvom vi er opdelt i vuggestueafdeling og børnehaveafdeling, så er vi meget sammen på kryds og tværs af huset. Vi planlægger aktiviteter, hvor vi både blander aldersgrupperne og sammensætter efter aldersgrupper. Dette betyder blandt andet, at vores vuggestuebørn får en glidende og genkendelig overgang fra vuggestue til børnehave. Vi flytter også vuggestuebørnene, når de er parate til det – ikke nødvendigvis fordi de har alderen til det.

Vi arbejder meget bevidst med at integrere børnene til at kunne klare sig i den danske kultur med respekt, kendskab og forståelse for deres egen. Det gør vi blandt andet ved at holde de danske traditioner såsom jul, påske, fastelavn, samtidig med at vi snakker om, hvordan der er i andre lande, ved at vise interesse for andre landes skikke og traditioner.

Børnene skal kende de regler, der gælder for socialt accepteret adfærd, ellers risikerer de store vanskeligheder i deres fremtidige møde med samfundets krav og forventninger. Derfor lærer vi børnene forskellige måder at løse konflikter på, samt at kunne argumentere for deres mening. Derudover arbejder vi målrettet med sprogstimulering, som en naturlig del af vores pædagogiske indsats.

Fælles for både børnehave og vuggestue er, at vi starter dagen med morgensamling, som hos os er en blanding af traditionel samling, bevægelseslege, sange og rytmik. Vi har fokus på aktiviteter, der særligt stimulerer den fysiske, psykiske, kognitive og sociale udvikling

Vi har ugentlige "tumledage", hvor der arbejdes med stimulering af de primære sanser. I begge alrum bygges sansebaner, hvor børn og voksne triller, ruller, drejer, klatrer i ribber, hopper ned, får svingtøre m.m.

Legepladsen ligger hele vej rundt om huset, og bliver selvfølgelig også brugt dagligt. Legepladsen blev fornyet i vinteren 2016/17 således, at vi kan tilbyde endnu flere udfordringer motorisk og vuggestuen har fået udfordringer til de mindste. I løbet af 2020 og 2021 vil der ske endnu en forbedring af legepladsen, for at skabe læringszoner med mulighed for fordybelse, cykellege, boldlege og konstruktion og sandlege.

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Først forholder I jer til de fem elementer:

- **Børnesyn:** *Alle børn er født sociale, og de udvikler sig i samspil og relationer med andre.*
- **Dannelse og børneperspektiv:** *Deltagelse i meningsfuldt og nærværende samvær med voksne, er en grundlæggende forudsætning for et barns trivsel.*
- **Leg:** *Legen har en værdi i sig selv og er en gennemgående del af hverdagslivet. Legen er et erfaringsrum, hvor børn både får muligheder for at afprøve dem selv, finde på nyt og samtidig må afstemme sig efter de andre.*
- **Læring:** *Børn ses som aktive medskabere af egen læring og udvikling i rammer, de voksne er ansvarlige for.*
- **Børnefællesskaber:** *Alle børn har ret til deltagelse, deltagelse er forudsætning for læring, trivsel og udvikling. De voksne bærer ansvaret for relation, samspil, samvær og stemning.*

De fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag kommer til udtryk i samspil og fungerer komplementært med hinanden.

Enghave Remise's børnesyn 0-2 år: Praxis fortælling:

"Det er formiddag og vi har på stuen planlagt, at vi skal lege indianere med fjer i håret. Vi har lavet en indianerhule og hørte indianer musik. Børnene havde koncentration om aktiviteten i ca. 8 min, men så ville børnene hellere trampe rundt som elefanter. Legen udviklede sig fra at være indianere til at være elefanter, fordi det var det børnene havde interesse i, og alle børn og voksne var med til at lege elefanter".

Enghave Remise's børnesyn 3-5 år:

"En pige på 5 år, har haft et par episoder om formiddagen, hvor hun er ked af det. Da børnene deles op i grupper, ender pigen i en anden gruppe end hendes bedste veninde. Filmen knækker, og det er tydeligt at hun skal holde sammen på sig selv, for ikke at begynde at græde igen. Tårene presser sig på. Pædagogen kigger på pigen og siger: "Du bliver ked af det, var det fordi du ville være i gruppe med din Olivia?". Pigen nikker. Pædagogen siger: "det kan jeg godt forstå, kom du med os så".

Dannelse er deltagelse, hvor man kan lære og spejle sig i meningsfulde samvær med voksne. Det handler også om inddragelse i hverdagsrutiner, hvor den voksne fungerer som rollemodel og hvor den voksne giver mulighed for at barnet oplever mestring ved eksempelvis at hjælpe og opøve nye færdigheder.

For eksempel når vi laver morgensamling, og vi inddrager børnene i hvad vi skal lave. Så sidder der en masse fingre i vejret som har lyst til at byde ind med ideer og forslag, og vi følger børnenes initiativer så de føler at de bliver inddraget. Børnene bliver mødt i deres initiativer, og vi tager de første skridt i dannelsesprocessen, hvor børnene får en følelse af demokrati samt at være en del af et fællesskab.

For eksempel når vi tager en lille gruppe børn med ud i køkkenet for at hente madvogn, og er med til at dække bord til deres legekammerater på stuen. Og når man så efterfølgende får lov til at sige "Værs'go", "hælde op" og vokser ved at være "dagens hjælper".

Leg og læring er forbundet. Legen har værdi i sig selv, og legen er både mål og middel. Mål i sig selv fordi det legende er en del af vores habitus, og middel fordi vi igennem legen lærer og øver os på livsduelighed, og opøver sociale kompetencer, færdigheder og fantasi. Livet leges, og livet læres igennem legen.

Det pædagogiske personale og ledelse skaber rammer og læringsmiljøer som muliggør, at alle børn får positive oplevelser, føler og oplever, at de er en del af lege og legefællesskaber.

For børnene er legen en gennemgående del af deres hverdag, og er grundlæggende for deres sociale og personlige læring og udvikling.

Vi anerkender og respekterer børns spontane og selvorganiserede leg og den gives plads i hverdagen.

For eksempel når vi leger far, mor og barn lege i køkkenet, hvor der både leges fordi det ligger i vores dna, samtidig opøves færdigheder og førstestrids-forståelser for hvilke mangfoldige roller vi senere vokser op i igennem livet.

Børnefællesskaber og sociale rum er afgørende for at hvert enkelt barn føler sig som del af et fællesskab. Børnefællesskaber giver forudsætninger for at lære at blive respekteret for den man er og lyttet til for det man har på sinde. Det giver rum til, og forståelse for mangfoldighed, og at vi er forskellige og samtidig er fælles. Det betyder, at vi giver rum for at danne relationer på tværs af køn, kultur, baggrund, alder m.v. – en afspejling af det mangfoldige samfund vi vokser op i og er en del af.

For eksempel når vi har tema om "min familie" og den vej igennem får forståelse for eksempelvis hinandens forskellige familiemønstre og -sammensætninger, lærer at baggrunde kan være forskellige, og at vi lærer barnet sig selv at kende samt forstå og respektere at "min familie er sådan her, og min legekammerats familie er på en anden måde".

Enghave Remise's syn på leg 0-2 år: Praksis fortælling:

"En pædagog er ved at gøre klar til en aktivitet med en mindre gruppe børn. De 4 børn der skal deltage i aktiviteten, har set deres snit til, at løbe ud på badeværelset. Børnene leger med håndsæben ved vasken. I stedet for at fortsætte med den planlagte aktivitet, finder pædagogen i stedet en kasse med dyr frem, som børnene kan smøre ind i sæbe og skylle med vand. Dette blev formiddagens aktivitet, i stedet for det pædagogen egentlig havde planlagt"

Enghave Remise's syn på leg 3-5 år: Praksis fortælling:

"2 børn leger i multirummet, alle de andre børn er på legepladsen. Den voksne er ved at gøre det sidste klar, inden de alle tre skal på legepladsen. De to børn vil gerne blive i pudrummet. Den ene pige stikker hovedet ud og siger, at der er monstre inde i pudrummet. Pædagogen fanger interessen for monstre og spørger om de to piger har set det usynlige monster der er ude på legepladsen. Pædagogen fortsætter og fortæller at det usynlige monster kan kaste med vand. Pigerne skynder sig ud i garderoben og får et hemmeligt slag på, så de kan bekæmpe monstrene og så går de på legepladsen sammen"

Enghave Remise's syn på dannelse og børneperspektiv 0-2 år: Praksis fortælling:

"Vi holder morgensamling og et barn har svært ved at sidde stille på numsen. Der opstår hurtigt en uro i børnegruppen. En voksen siger "jeg tror vist vi har humlebie i numsen i dag", og så blev morgensamlingen lavet om til dans og leg. Humlebie blev temaet for resten af dagen"

Enghave Remise's syn på dannelse og børneperspektiv 0-2 år: Praksis fortælling:

"Vi holder samling i alrummet. En af pigerne har svært ved at koncentrere sig. En voksen spørger pigens, om hun hellere vil ind og tegne, om der er noget andet hun har lyst til eller om hun gerne vil være med til morgensamlingen. Da pigens vælger hellere at ville ind og tegne, går den voksne med pigens ind på en stue og finder tegne-tingene frem"

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Vi skal arbejde systematisk med indretningen af det fysiske læringsmiljø. Vi skal arbejde med at lave tydelige legezoner som inviterer til leg og samspil mellem børn og voksne og derved understøtte det pædagogiske arbejde.

For eksempel inddeles rummet i mindre legezoner, så der er zoner hvor man kan lave rollelege ex. køkken og dukkekrog og zoner hvor man laver konstruktionslege ex. Lego eller tog og bilbaner

Vi skal igangsætte passende aktiviteter, som tager hensyn til børnenes nærmeste udviklingszone. Vi skal sammensætte de mindre børnefællesskaber, så de tager hensyn til det enkelte barns deltagelsesmuligheder og kontakt.

For eksempel laves der et ”krop og bevægelses lege” på tværs af to teams. Børnene udfordres fysisk og pædagogerne tilpasser aktiviteten efter børnenes kompetencer. Gruppen er sammensat, så den består af børn der let indgår i sociale sammenhænge, men også børn der er mere tilbageholdende. Det er pædagogens opgave at sikre at alle børn er en del af fællesskabet, ved at understøtte det enkelte barn. Det vi kalder for en pædagogiske bagdør”.

Dagen igennem skaber det pædagogiske personale gennem hverdagsrutiner og aktiviteter - læringsmiljøer, som er en naturlig del af hverdagen. Vi skal i hverdagssituationer skabe gode betingelser for at børnene kan indgå i mindre fællesskaber, hvor der er fokus på samspillet mellem barn/voksen og barn/barn.

For eksempel skal vi give os god tid i garderoben til at børnene selv kan tage tøj af og på. Vi deler børnene op i mindre grupper, så alle ikke er i garderoben på samme tid. Den voksne skal understøtte og guide det enkelte barn, men der skal også være tid til at tale om hvad vi skal eller noget andet spændende. Børn skal opleve at de kan hjælpe hinanden og få oplevelsen af at mestre de fælles hverdagsrutiner.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Forældre og institution skal indgå i et tæt og ligeværdigt samarbejde om det enkelte barns udvikling og trivsel. Sammen har vi bedre mulighed for at skabe trivsel hos barnet.

For eksempel laves der 2 gange om året trivselsvurderinger (TOPI) på alle børn i institutionen. Forældrene involveres altid, hvis vi vurderer at et barn ikke er i trivsel. Har barnet det svært i forhold til at skabe gode relationer til andre børn, vil institutionen se nærmere på hvordan vi sammensætter de mindre børnefællesskaber. Forældrene kan understøtte barnet ved ex. at lave legeaftaler udenfor institutionen.

Forældrene skal opleve et passende informationsniveau og en relevant dialog, både via vores kommunikationsplatform, KbhForældre, og i den daglige kommunikation ved aflevering og afhentning.

For eksempel informerer den pædagogiske leder forældrene omkring overordnede pædagogiske fokusområder og generelle ændringer i struktur og medarbejdersammensætningen. Gennemsigtigheden er vigtig for forældrene, da det skaber tryghed. Medarbejderne bruger platformen til at skrive dagbøger og uploade billeder fra hverdagen i institutionen, så forældrene kan have en dialog med deres barn om hvad der er sket i institutionen i dag.

Vi skal tilbyde forældre information og vejledning, både i form af forældresamtaler, forældremøder, temamøder, men også i den daglige kommunikation. Forældrene skal have tillid til institutionen, så de kan være nysgerrige overfor den pædagogiske praksis, men også være åbne om egen tvivl i forhold til deres barns udvikling

For eksempel at invitere forældrene til et temamøde omkring ”Social tænkning” eller ”sprog i samspil” - strategierne, som institutionen arbejder med i den pædagogiske praksis. Målet er at give forældrene ny viden om hvordan man skaber det gode samspil, så der bliver sammenhæng og genkendelighed mellem hjem og institution.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Sammenhængen til børnehaveklassen sker i det sidste år af børnegruppens tid i børnehave. Det handler om brobygning, genkendelighed og tilknytning (både til nye voksne og til nye legekammerater)

Brobygningsdelen eller overgangen, sker i det formelle samarbejde mellem institutionen og skolen, kaldet ”Stærkt samarbejde”. Her sætter PL fra børnehaven sig sammen med lederen for fritids- institutionen og skole og gennemgår samt evaluerer samarbejdsaftalen.

Genkendelighed sker i den pædagogiske praksis, hvor vi i børnenes sidste år i børnehaven arbejder med ”førskole-gruppen/ Ørne- gruppen”, som henover året sættes sammen i grupper, hvor aktiviteter og indhold har elementer af skolelignende aktiviteter. I forlængelse skal nævnes, at vi sammen med skolen har drøftet forståelsen af ”skole- parathed”. Her handler det mere om at kunne lytte, koncentrere sig, vente på tur, forstå fælles besked, spørge om hjælp m.v., fremfor at det udelukkende handler om at kunne tal og bogstaver. Det som vi i børnehaven kalder ”Social Tænkning”.

For eksempel når børnene tager på tur i lokalmiljøet eller deltager i ”skolepraktikken”. Her er de sammen om en fælles aktivitet, hvor muligheden for nye relationer kan dannes og hvor børnene møder nye voksne de kan tilgå og spørge om hjælp, være undersøgende sammen med og få fælles oplevelser med.

Foruden forløbet omkring ”Fri for Mobberi”, så arbejder vi henover året med temagrupper i børnehaven. Den ene gruppe er ”Ørne- gruppe” (Lille, mellem og store gruppe), som har aktiviteter på tværs af stuerne med de børn der er kommende skolestarter. Aktiviteterne er planlagt så de understøtter børnenes mulighed for at undersøge og fordybe sig, være nysgerrige og initierende, være deltagende i forskellige fællesskaber og indgå i relationer til jævnaldrende.

For eksempel når børnene i førskolegruppen har tema omkring ”venskaber” eller ”lokal miljøets mange muligheder” og børnene sammen finder ud af hvordan de kan hjælpe hinanden i en leg/ garderoben, eller kan kalde på en voksen når der er en legekammerat der har brug for hjælp.

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

At gå på opdagelse i børnenes nærmiljø, har stor betydning for børnenes trivsel, udvikling og dannelse. Det at ”Gå på tur” i nærmiljøet er en særlig del af de ugelige aktiviteter og skal ses i sammenhæng med det pædagogiske grundlag og de 6 læreplanstemaer.

For eksempel sker Inddragelsen når institutionen er en del af ”Brug Byen/lokalmiljøet” som bl.a. tæller samarbejdet med Bibliotekerne/ Kulturhuse, CopenhagenKIDS og Kulturrysækken.

For eksempel, når institutionen er en del af ”Anansis fantastiske Rejes” Eller ”sprogforståelse gennem film og leg” hvor vi læser, låner bøger og taler med bibliotekaren.

For eksempel, når institutionen besøger de lokale grønne områder og legepladser som bl.a. tæller den Bavnehøjhallens boldbane og Hal, papegøjelegepladsen, Solbakken legeplads ved Kirkegården.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

De fysiske rammer i institution, har stor betydning for børnenes udvikling og læring. Vi skal have en bevidsthed om, hvordan vi indretter institutionen, så børnene blandt andet kan udfolde sig fysisk, fordybe sig i leg eller finde ro. Vi skal også gennem indretningen skabe mulighed for at børnene kan være så selvhjulpne som muligt.

For eksempel skal det i garderoben være muligt for børnene selv at nå deres tøj, så de i videst muligt omfang selv kan tage tøj på og gå på legepladsen. Der skal være fokus på mindre grupper i garderoben og en

voksen der støtter og opmuntre børnene til at øve sig.

Det psykiske børnemiljø bygger særligt på samspillet mellem børn og voksne. Vi skal i institutionen benytte os af sprogstrategierne fra "Sammen om sprog" og understøtte børnene ved at kommentere, imitere og fortolke. Vi skal sætte fokus på "delt og fælles opmærksomhed" med børnene, så vi understøtter deres nysgerrighed og refleksion og vi i fællesskab går på opdagelse i hverdagen.

For eksempel skal de voksne tage udgangspunkt i hvad der optager børnene. Hvis en gruppe er optaget af Spiderman, kan den voksne understøtte ved at gå på opdagelse i hvad det særligt er med Spiderman der er så fantastisk. Den voksne skal spørge ind til børnenes optagethed og den vej igennem udfolde begrebet Spiderman. Måske kræver det en googlesøgning på hvor stærkt et edderkoppespind egentlig er, måske skal der indfanges edderkopper så de kan nærstudies eller måske skal gruppen en tur på biblioteket for at læse om andre superhelte.

Det æstetiske rum i institutionen skal både være overskueligt for børnene, men også opfordre til at man kan gå på opdagelse i små detaljer. Som tidligere beskrevet under det fysiske læringsmiljø, skal institutionen indrettes så der er tydelige formål med de enkelte zoner. Derudover skal institutionen tydeligt afspejle, at det er børnenes hus, så vægge og lofter skal prydes med børnenes egne værker.

For eksempel skal de voksne være bevidste om at ændre på indretningen efter børnegruppens behov, men også efter årstider og højtider. Ex. ved jul pyntes der op med julepynt, lys og juletræ. Der gemmes små nisser rundt omkring på stuen, så børnene kan gå på opdagelse efter små nye detaljer.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Engagement

Vi skal understøtte det enkelte barns engagement i forskellige i samspillet/fællesskaber i løbet af dagen. Børn skal være deltagende, nysgerrige og kunne fordybe sig i lege, aktiviteter og hverdagsrutiner. De voksne skal være bevidste om det enkelte barns kompetencer og deres tilgang til samspil med andre børn og voksne, da dette har betydning for barnets engagement og deltagelsesmuligheder.

For eksempel skal de voksne sammensætte mindre fællesskaber, som giver alle børn i gruppen mulighed for at være deltagende på hver deres niveau. Nogle børn er mere afventende og skal støttes i at kaste sig ud i nye ting. Disse børn skal mødes med opmuntring, omsorg og respekt for grænser, før de kan engagere sig i fællesskaber.

Livsduelighed

”Livsduelighed er at have selvværd og selvtillid nok til at mestre de sociale kompetencer der skal til for at være et rummeligt og hjælpsomt menneske (samfundsborger)” (jf. klyngens kerneopgave og værdier)

Vi skal støtte børnene i at tage del i og forstå hverdagen i institutionen. Børnene skal øve sig i at skabe nye relationer, hjælpe hinanden og indgå i fællesskaber. Vi skal understøtte børnene, når de møder modgang og på trods af det, stadig opleve succes.

For eksempel oplever barnet ved morgensamling at være en del af et større fællesskab. Et fællesskab, hvor man skiftes til at vælge en sang fra sangkufferten. Hvor man hjælper en mindre kammerat med at finde en måtte at sidde på. Hvor man synger navnesang med alle de børn og voksne de er til stede og taler om hvem der mangler i dag. Hvor man må vælge en anden sang end yndlings-sangen, da den allerede er taget. Eller hvor man alligevel får lov til at vælge ens yndlingssang, selvom den lige er blevet sunget.

Gåpåmod

Vi skal sikre os, at vi udfordre det enkelte barn med tilpasse krav og forventninger, så vi bevarer barnet naturlige lyst til at lære nyt – gåpåmod. Det kræver mod at springe ud i noget nyt og derfor skal der være voksne omkring barnet, som understøtter, jubler og trøster. Barnets skal mødes i deres følelse. Ingen følelser er forkerte, men vi skal støtte børnene i at definere dem, placere dem og bearbejde dem.

For eksempel udfordrer et barn sig selv ved at kravle op i legestativet. Det er svært og det kræver mod, da der er langt ned. Den voksne jubler når barnet kommer helt op, understøtter ved at tælle til fire inden barnet tør hoppe ned og trøster evt. hvis suget i maven var lidt for stort.

Deltagelseskompetencer/legekompetencer

Vi skal sikre os at barnet får den nødvendige støtte og de bedste forudsætninger for at kunne leg med andre. Børn har behov for, at udvikler legekompetencer i samspil med børn og voksne.

Børnene deltager i løbet af dagen i mange forskellige fællesskaber, store som små. I nogle sammenhænge har barnet afkodet hvad der skal ske, da barnet har været i denne sammenhæng før. Det skaber tryghed og overskud til at byde ind og være deltagende. Andre gange er det nye sammenhænge, hvor barnet skal have tid til at aflæse situationen og samle mod til være deltagende. Det er den voksnes opgave at understøtte det enkelte barn ved at skabe et læringsmiljø, hvor der er plads til at være deltagende på forskellige niveauer.

For eksempel når alle børn samles til fredags rock i tumlerummet, hvor der i fællesskab synges og danses. Nogle børn står helt tæt på den voksne som er tovholder for aktiviteten og deltager aktivt. Nogle børn står tæt sammen med deres bedste venner og imiterer hinandens initiativer. Nogle børn sidder på skødet af en voksen og er iagttagende.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Sociale kompetencer udvikles i fællesskab med andre mennesker i venskaber, grupper og kulturer. De vigtige elementer i social kompetence er empati, evne til tilknytning og sociale færdigheder.

Sociale kompetence er nøglen til fællesskabet, hvor børnene har mulighed for at udfolde sig – i leg, i samarbejde med andre om at løse opgaven og realisere drømme.

Det er vigtigt, at børn støttes i at danne venskaber og lærer, hvordan man kommer med i og er en del af en gruppe. Det er i fællesskabet med andre, børnene oplever styrke og betydning og her, der er adgang til at give og opnå anerkendelse. Det er som medskaber af fællesskabets historie, der fortælles hver dag, at børn bliver sociale kompetente.

Børn skal i omsorg og respekt have mulighed for at udvikle konstruktive og nære relationer til andre mennesker. Der skal være plads til at give udtryk for egne følelser og behov samtidig med, at børnene også forstår, at andre har de samme behov. Børn skal lære at sætte grænser for sig selv og sige til og fra.

I forhold til omverden er udviklingen af de sociale kompetencer især vigtige i forhold til evnen til sammen med andre børn og voksne nysgerrigt at udforske og bidrage til fællesskabet. Sociale kompetencer er et menneskeligt redskab i forhold til at lære andre færdigheder.

Deltagelse og medindflydelse

Alle børn skal opleve at være en del af værdifulde fællesskaber, hvor de føler de hører til og kan bidrage positivt. Det er den voksnes opgave at sikre læringsmiljøer, hvor vi kan gribe børnenes initiativer og de derved bliver aktive medspillere i fællesskabet. De voksne skal have fokus på at børn ikke ender i udsatte positioner, fordi de har svært ved indgå i de fællesskaber, som læringsmiljøet danner rammerne omkring. For eksempel når der under åbne døre er en bevidsthed om hvordan de voksne fordeler sig i institutionen. Børne skal have mulighed for frit at kunne færdes i hele huset, hvor de kan deltage i aktiviteter eller fordybe sig i lege, hvor der er voksne til at guide, deltage eller hjælpe. Samtidig skal vi sikre, at nye børn har en tryk base de kan vende tilbage til, ved at der altid er mindst én kendt voksen på stuen.

Empati

Børn skal lære at identificere egne og andres følelser og intentioner, da det understøtter deres samspil med andre. Børn skal mødes med positive forventninger og indlevelse fra voksne, som gør deres bedste for at tolke og sætte ord på børnenes verbale og kropslige udtryk.

For eksempel når et lille barn har svært ved verbalt at sætte ord på og måske også svært ved at identificere en følelse, har barnet brug for støtte fra en voksen, som kan hjælpe med at italesætte hvad der sker omkring og i barnet. Ex "Du blev vred, fordi du gerne ville hjælpe til?"

Legens betydning for social læring

Legen er en central del af børns hverdag og dermed også en central del i børns sociale læring. Gennem legen øver børn sig i at forhandle, tage styringen, tage hensyn, gå på kompromis og løse konflikter. Børn skal løbende afstemme med hinanden, for at få legen til at fungere. Børn kan også have en iagttagende position til andre børns leg, hvor de afkoder legens struktur og regler, for at de senere selv kan imitere legen sammen med andre børn. Den voksne skal veksle mellem at være den der går foran, ved siden af og bagved børnene i legen. Dette også for at sikre at alle børn oplever, at de indgår i værdifulde legefællesskaber.

For eksempel når en gruppe børn og en voksen sidder og leger med Magneter eller LEGO. Gruppen forhandler om hvilken farve borgen skal have, om der skal være et tårn og diskuterer hvordan man bygger en kanon. Børn og den voksne skiftes til at komme med forslag til hvad der kan være på borgen undervejs i byggeriet.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Sprog er en forudsætning for at udtrykke sig og kommunikere med andre. Der findes mange forskellige sprog, som alle spiller en rolle i børns udviklingsproces og som skal have opmærksomhed. Talesprog, skriftsprog, tegnsprog, kropsprog og billedsprog er blot nogle af de kommunikationsformer, Vi alle benytter os af..

Børn har behov for at møde voksne mennesker, der lytter til dem med forståelse og anerkendelse, så de får mulighed for at udtrykke det, de er i tvivl om, glade for eller kede af, og så de frit kan lufte deres meninger, følelser og tanker.

Sproglige færdigheder er en indgangsdør til omverden – en mulighed for at høste viden og erfaringer. Det er derfor vigtigt at støtte børnene i at sætte ord og begreber på de oplevelser, de har i dagligdagen.

Sproget er en forudsætning for frugtbare løsninger af problemer og at kunne fejre det der lykkes. Balancen i fællesskabet afhænger af børnenes evner til at sige fra, og om de har de sproglige forudsætninger for at udtrykke, hvad de mener, og hermed formår at blive forstået af både børn og voksne.

Vi arbejder ud fra sprogstrategierne i ”Sammen om sprog”, som bygger på den canadiske metode ”Hanen” udviklet af Elaine Weitzman og Janice Greenberg. De voksne skal skabe et læringsmiljø, hvor børn bliver mødt med et ønske om at være i samspil.

Den voksne skal altid være bevidst om sin egen rolle i samspillet og støtte barnet ud fra barnets kommunikationsstil og nærmeste udviklingszone.

Sprogstrategierne bygger på at give tid til samspillet, holde øje med barnets initiativer, lytte til intentioner, imitere, fortolke og være opmærksom på at dele børnegruppen op i mindre børnefællesskaber. Børn skal mødes af nærværende voksne, som formår at gå i øjenhøjde og lytte til dem. Børn har brug for mere tid til at indgå i et samspil, da de stadig er ved at lære at mestre sproget og samspillets regler. Voksne skal give børnene tiden i samspillet og bringe pædagogisk kvalitet ind i alle de sammenhænge og fællesskaber vi deltager i, alt fra den planlagte aktivitet, til fællesskabet ved håndvasken inden måltidet.

For eksempel når vi skal på legepladsen og en mindre gruppe børn er gået i garderoben for at tage tøj på.

Her er der mulighed for at et barn kan dele en historie hjemmefra og at den voksne kan stille uddybende spørgsmål. Måske tager det et par minutter længere at få flyverdragten på, men barnet er blevet understøttet i at tage sit eget tøj på, samtidig med at det har delt en betydningsfuld oplevelse med en voksen der har vist interesse.

Vi er sproglige rollemodeller

Børn skal møde voksne der taler, men i høj grad også lytter nysgerrigt. De voksne skal være børnenes bedste rollemodeller i forhold til at indgå i et samspil, hvor der er plads til at fortælle, lytte, stille spørgsmål og fjolle med sproget. Børn skal introduceres for sange, rim og remser, som understøtter deres skriftsproglige færdigheder.

For eksempel når den voksne tager initiativ til at indlede en samtale med frokostbordet, hvor den voksne spørger barnet fra garderoben om han/hun vil dele historien med de andre børn ved bordet. Den voksne kan stille uddybende spørgsmål og invitere de andre børn til at dele lignende oplevelser. Fællesskaber Børn skal i løbet af dagen opleve at indgå i fællesskaber, hvor læringsmiljøet understøtter børns sproglige og kommunikative udvikling. Det kan være gennem leg, men også ved planlagte aktiviteter, hvor der er fokus på sprog.

For eksempel når en voksen samler en mindre gruppe børn for at have dialogisk læsning. Den voksne skal veksle mellem at fortælle, lytte og sammen med børnene gå på opdagelse i fortællingen. Børnene skal opleve at de bidrager til fortællingen, men også øve sig i at lytte til de andre børns medvirken og fortolkninger

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Børn er i verden via kroppen. Børns erfaringer og den fundamentale udvikling fysisk, psykisk, socialt og kognitivt har sit udspring i kroppen. Kroppen lærer verden at kende før vi erkender den og får talesprog (prærefleksivitet). Kroppen og forståelsen af kroppens udvikling skal derfor også tænkes ind i vores hverdag og i de pædagogiske aktiviteter vi laver igennem dagen.

Som udgangspunkt er ”krop og bevægelse” med i det meste af vores hverdag og når vi arbejder med det, så er det som udgangspunkt ud fra tre undertemaer: kroppen, sanserne og bevægelse.

Kroppen

Kroppen har to dimensioner – en fysisk som omhandler at børnene får en forståelse af deres biologiske, fysiske krop, hvordan kroppen virker og reagerer, for eksempel høj og lav puls (high-arousal og low-arousal). Den anden dimension er den eksistentielle – at barnet er tilstede i verden via kroppen og oplever verden gennem kroppen. Det vil blandt andet sige, at kroppen er sæde for erfaringer, følelser, sociale kompetencer og identitetsdannelse.

For eksempel når børnene glæder sig til at komme over og lege med sine kammerater i institutionen, og de kan mærke glæden i kroppen, står måske og hopper af glæde og er helt spændte af at skulle se sin kammerat som man ikke har set i weekenden.

For eksempel når børnene bruger motorikbanen i vuggestuen, de skubber de store puder, kravler, kryber og smiler til hinanden, når det går rigtigt stærkt.

Sanserne

Sanserne er fundament for en velfungerende krop og derfor essentielle for, at børnene udvikler sig hensigtsmæssigt. De tre primære sanser (vestibulærsansen, taktilsansen og kinæsthesiansen) og de fire øvrige sanser (smagssansen, lugtesansen, høresansen og synssansen) samarbejder og skaber grobund for

børnenes motoriske udvikling og automatisering af bevægelser. Børnene skal opleve og erfare sanselige

læringsmiljøer i børnehaven, hvor blandt andet nysgerrighed og kreativitet er i fokus.

For eksempel når børnene skal sanse forskellige kropslige fornemmelser, såsom at mærke hvordan det fornemmes, når vi blander sand og vand sammen i sandkassen eller mærker hvordan det føles på huden når vi er ude i regnen.

Bevægelse I hverdagen

Bevægelse handler om børnenes aktive udforskning af kroppens muligheder og potentiale, dels på egen hånd og i samspil med børn og voksne. Deltagelse i inkluderende bevægelsesfællesskaber kan skabe læringsrammer for alsidige erfaringer og udvikling af kroppens potentiale. Børnene får herigennem erfaringer med at kunne koncentrere sig, udvikler sproget, mærker kroppens følelser og motivation. Bevægelse er alle steder lige fra vi bliver født (og sågar allerede fra vi ligger i mors mave) og udvikler os hele livet.

For eksempel når børnene står og kigger på det spændende klatrestativ, og man rigtig gerne vil kunne klatre op stigen for at komme op og lege sørøvere med sine legekammerater der står deroppe. Og når de første skridt op ad væggen bliver taget og det kan lade sig gøre. Og de næste skridt også kan lade sig gøre, selvom der er lidt sus i maven og der er en lille hjælpende hånd fra en af de voksne, så er succesoplevelsen fuldstændig fantastisk når klatrestativet er besteget – det bliver man bevæget af.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspejlet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Naturoplevelser i barndommen bidrager både til den følelsesmæssige, mentale og fysiske udvikling. En naturfaglig dannelse skabes af oplevelser med, interesse for og viden om naturen i et miljø, hvor der er plads til at undres, stille spørgsmål og finde svar.

Når børn har mulighed for at være i, sanse og opleve naturen på alle årstider, i forskelligt vejr og landskaber, styrkes også deres sanseapparat og deres motoriske udfoldelse. Naturen er en enestående legeplads for både sind og krop. Når børn leger i naturen, får fantasien og samværret med andre spillerum, og børnene udfordres på mange planer både kropsligt og mentalt.

For eksempel når vi går på tur til de grønne områder i lokalmiljøet. Naturen så har børnene mulighed for at hente førstehåndsindtryk om dyr, planter og materialer. De kan bygge, skabe og konstruere og udforske materialer og teknikker. Gennem viden og medlevende voksne kan børnene få vigtige erfaringer, eksperimentere og hente masser af viden om naturfænomener og matematiske sammenhænge.

At bruge naturen som eksperimentarium og legerum danner grundlaget for en varig interesse, respekt og ansvarlighed for natur og miljø.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Kultur handler om at (op)dyrke noget. Om at skabe og medskabe, som en grundlæggende udtryksform der ligger i os. Vi skal skabe læringsmiljøer og læringssituationer, hvor både det planlagte og det spontane udtryk kan dyrkes.

Det gør vi i form af både planlagte kulturelle pædagogiske aktiviteter, For eksempel når vi laver tegneværksted eller sange vi optræder med til for eksempel en samling/sommerfest/ julefest; og vi gør det i de spontane aktiviteter, som eksempelvis ved at læse en bog, bygge en figur af grene eller tage kastanjer med hjem fra tur, så vi kan bygge kastanjedyr.

Kulturer og fællesskaber er forskellige og vi ser det som en styrke, at der er mangfoldighed. På den måde skal vi give børnene en opfattelse af at være forskellige, og samtidig være del af fællesskaber, hvor vi kan være nysgerrige på hinandens forskellighed.

Kulturen og de æstetiske udtryk er mere end blot at skabe et produkt. Det handler om at være i processen, og se processen som et mål i sig selv. Lige så vel som det handler om at være nærværende og til stede i selve processen og i det fællesskab man er en del af.

For eksempel når et barn sidder og pludre-synger og slår på kanten af sandkassen med en skovl. Så understøtter vi initiativet ved at klappe med i takt og følge rytmen. Og når vi så dagen efter tager en lille tromme frem og ser, at barnet stadig har interessen og oplever nogle andre lyde som kommer ud af trommen. Og interessen vækkes hos nogle af de andre børn, og lige pludselig også bliver et socialt rum med relationsdannelse og fælles interesse (fælles tredje).

Evalueringsskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringsskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringsspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

I Idrætsinstitutionen Enghave Remise, forsøger vi systematisk at forbedre og kvalificere de pædagogiske læringsmiljøer i institutionen. Dette sker ved at skabe en systematisk evalueringss- og refleksionskultur, som skabes på forskellige niveauer - i både store og mindre læringsfællesskaber. Det er den pædagogiske leders ansvar at facilitere disse processer, men alle pædagogiske medarbejdere har et medansvar for at deltage aktivt og konstruktivt i evalueringss- og refleksionskulturen.

Pædagogiske personalemøder 8-10 gange om året. Her mødes alle pædagogiske medarbejdere og ledelsen til fælles pædagogiske møder. Her skal der sættes fokus på at analysere og evaluere den pædagogiske praksis, med fokus på læringsmiljøer, for at sikre forbedringer af den pædagogiske kvalitet. Dette for, at understøtte det fælles faglige fundament og arbejdet med læreplanen.

For eksempel har den pædagogiske leder og de faglige fyrtårne/sprogansvarlige har indsamlet data omkring et særligt emne fra læreplanen, en undren eller ift. et specifikt læringsmiljø i institutionen. Data fremlægges og analyseres efterfølgende i mindre grupper (til stuemøder, læreplansmøder og p-møder. Der laves en fælles opsamling med vigtige pointer og klare beskrivelser af nye tiltag og praksisfortællinger, som indskrives i læreplanen.

Stuemøder og læreplansmøder (teammøder)

Hver 14 dag, har hvert stue et stuemøde og der er et Læreplansmøde/Teammøde hver uge i afdelingerne, hvor der sættes fokus på pædagogisk praksis. Møderne bruges til, at sætte fokus på sociale relationer (voksen barn relationer og børneperspektiv) og sprog samt organisering af leg/ aktivitet og hverdagsrutiner. Desuden kan Børnegruppen kan kortlægges med henblik på, at danne mindre børnefællesskaber ud fra børnenes udvikling, kompetencer og interesser.

For eksempel har medarbejderne på stuen en dialog omkring hvilken børnegruppe der pt. er på stuen og hvilke legezoner der er behov for på stuen. Er de legezoner der tilbydes på stuen relevante for den aktuelle børnegruppe, eller skal der findes på nye legezoner? Hvad er den voksnes rolle i legen?

Praksisfortællinger og Video-refleksion

Vi benytter praksisfortællinger og videorefleksion for, at forbedre de pædagogiske læringsmiljøer, særligt med fokus på samspillet mellem barn/voksen.

For eksempel videofilmes (el nedskrevet observation/fortælling) en pædagog sammen med en mindre gruppe børn. Fokus for videofilmningen er ex. at holde øje med hvornår et specifikt barn tager initiativ til samspil og om den voksne ser disse initiativer. Pædagogen mødes efterfølgende med den person der har filmet og laver en refleksion over samspillet mellem barn/voksen. Refleksionen er med til at understøtte der hvor samspillet lykkedes, men også et fokus på hvad der kan forbedres i læringsmiljøet.

TOPI (Trivselsvurderinger)

To gange årligt laver vi en trivselsvurdering på alle børn. Trivselsvurderingerne giver en indikation af, hvor vi skal rette vores fokus hen i forhold til læringsmiljøerne. For eksempel vurderes flere børn til at være i gul trivsel, da vi oplever at børnene med "egen dagsorden" ikke er særligt opsøgende i forhold til samspil med voksne og andre børn. Det bliver derfor vores opgave at forbedre læringsmiljøet, så alle børn får positiv voksenkontakt flere gange om dagen. Dette kunne ex. være ved at opdele børnene i mindre grupper.

Sprogvurderinger

Alle børn sprogvurderes når de er 3 og 5 år. Der er selvfølgelig fokus på det enkelte barns sproglige udvikling, men der skal også være et fokus på det generelle billede af det sproglige læringsmiljø i institutionen.

For eksempel dannes der et overblik over den samlede score i børnegruppen. Hvis vi kan se at børnene generelt score lavt i ex. rim og remser, kalder det på at vi justerer vores læringsmiljøer. Hvor kan vi tænke rim og remser ind i hverdagen? Ex. ved samling eller en særlig hverdagsrutine, hvor der bliver sunget hoved, skulder, knæ og tå" eller ved en idrætspædagogisk aktivitet, hvor der bliver leget "Simon siger".

Handleplaner og SMTTE-modellen

Vi vil arbejde med handleplaner på to niveauer: Handleplan i forbindelse med indsatser som skal igangsættes som følge af opmærksomhedspunkter i KIDS, sprogvurderinger, TOPI samt ressourceforløb for individuelle børn og på læringsmiljøer.

For eksempel når vi evaluerer sprogvurderingerne hos en gruppe af børn, og ser at der er en tendens til at score lavt på "Rim og Remser". Så udfærdiger vi en handlingsplan, som tænker Rim og remser ind i pædagogiske forløb og aktiviteter, så vi holder fokus på at højne de områder, hvor vi skal have en ekstra særlig opmærksomhed i en periode. Handlingsplaner i forhold til at sætte en retning i forbindelse med pædagogisk faglige metoder, tiltag og forløb.

For eksempel når vi laver en handlingsplan i forhold til et fokusbarn eller et læringsmiljø på en stue/ legepladsen, hvor vi har et særligt fokus i forhold til at styrke legerelationerne. Så sætter vi børnene strategisk sammen i forhold til ex. pædagogiske måltider, hvor de sidder på samme bord og kan tale videre om de lege de for eksempel har leget sammen om formiddagen.

Vi gør brug af SMTTE-modellen, som redskab til at fastholde fokus omkring en specifik handlingsplan. SMTTE-modellen benyttes, så vi sikrer, at vi taler ud fra samme reference og mål, og derigennem får et fælles pædagogisk udgangspunkt at planlægge, gennemføre og evaluere ud fra.

Evaluering 2021

Evaluering af den pædagogiske Læreplan 2021

Med udgangspunkt i vores pædagogiske Læreplan ønsker vi systematisk at fordybe os i relevante emner/temaer og problematikker i læringsmiljøet, for at sikre at vi har fokus på at forbedre den pædagogiske praksis. Vi skal gå på opdagelse i vores pædagogiske praksis, analysere, evaluere og justere vores fokus i læreplanen, så læreplanen altid afspejler vores aktuelle faglige fundament og den oplevede kvalitet i institution.

Evalueringen sker derfor ikke kun hvert 2. år, men løbende ved fælles pædagogiske møder (jf møder) og ved læreplansmøder (LP-møder). Det er vigtigt at evalueringen sker i fællesskab, da det også er her vi sætter nye mål og deler viden. Vi benytter os af evalueringsmodellen fra "Kort om evaluerende pædagogisk praksis", som inddeler evalueringen i 3 faser:

Fase 1.

Gør jeres formål med evalueringen tydeligt/formuleres konkret (Hvorfor gør vi som vi gør)

Fase 2.

Dokumentér med fokus på læringsmiljø og fælles refleksion (Hvordan ser det ud hos os? og hvilken effekt kan vi se på børnene?) (praksisfortællinger/ video-refleksion)

Fase 3.

Analysér jeres dokumentation, og sæt en retning for jeres fremtidige praksis Forældrerådet involveres kontinuerligt i arbejdet med den pædagogiske læreplan, hvor forældrene kan komme med nysgerrige spørgsmål og forslag til konkrete indsatser. (formulering af ny indsats på baggrund af den fælles/ nye viden)

Analyse 2021: Social udvikling og sprog

Pædagogisk Mål: Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte sprog og relationer gennem krop og bevægelse, hvor alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber. Genkendelighed for børnene i læringsmiljøet og hverdagsrutiner skal desuden understøtte, at børnene udvikler sprog, empati og relationer.

Vi arbejder for, at pædagogen hjælper barnet med at italesætte sine intentioner/følelser, når vi ser, at andre børn reagerer negativt på et barns adfærd. Således kan pædagogen være bindeleddet mellem to børn, så et barns initiativ kan blive positivt bekræftet gennem pædagogens støtte, vejledning og handlingsanvisninger. '

Praksisfortælling 0-3 år: Betina, Hanne og Cecilie.

EX "En pige på 2 år sidder på gulvet og er ved at lægge et puslespil. Hun samler brikkerne sammen, der ligger lidt spredt, og er ved at sætte en brik på, da en dreng kommer hen, og begynder at tage nogle af puslespilsbrikkerne. Pigen begynder at græde og kigger hen på pædagogen. Pædagogen siger, at drengen nok også bare vil hjælpe med at lave puslespillet. Drengen nikker og fortsætter med at putte en brik på pladen. Pædagogen siger, at de kan lave det færdig sammen, og at det er super sejt, at de hjælpes, for lige om lidt

skal de have eftermiddagsmad. Pigen finder hurtigt nogle brikker og sætter dem på. Snart er puslespillet samlet, og børnene sætter sig op til bordet sammen”.

Praksisfortælling 3-6 år: Rasmus, Sarah og Heidi.

EX ”En pædagog sidder med en børnegruppe, som tegner. Da der bliver en ledig plads ved bordet, kommer et andet barn til. Barnet tager kassen med farver og hælder dem ud over bordet. Pædagogen spørger, om barnet gerne vil tegne med. Barnet svarer: ”Du skal gøre det”. Pædagogen ser på barnet og siger: ”Vi kan hjælpe hinanden”. Barnet skubber kassen med farver over til pædagogen, som tegner en lille mand der smiler og returnerer kassen med farver. Barnet tager en farve og skubber kassen tilbage til pædagogen. Dette gentages, mens de snakker om farverne og det barnet tegner”.

EX ”En pædagog sidder med en børnegruppe i garderobe/alrum. Der ligger et spil ”Vildkatten” i den ene ende, og 4 meter nede i den anden ende ligger der brikker.

Der er 2 rullebræt og børnene er opdelt i 2 hold. Det ene hold ruller ned i den anden ende og tager en brik hvert ruller tilbage. Sammen snakker vi om hvad der er på brikkerne, finder dem på pladen og sender derefter næste hold.

Det ene barn tager 3 brikker i stedet for 1 brik. Den voksne siger ”hov du fik hvis for mange brikker med” følger barnet tilbage og ligger 2 brikker tilbage og tydeliggøre reglerne igen for alle børn inden legen fortsætter. Spillet gentages og spilles videre i ca. 30 min

Vi har været nysgerrige på, om vi lykkes med at tilrettelægge genkendelige læringsmiljøer, der understøtter ovenstående i alle aktiviteter i løbet af dagen bl.a. i overgange på tværs, leg på stuen og på legepladsen.

Vi arbejder med at tilrettelægge læringsmiljøer, der følger barnets initiativ og inddrager barnet i fællesskabet i aktiviteterne. I samspillet har vi fokus på øjenkontakt, positiv bekræftelse og spejling, som er med til at styrke selvværdet hos barnet. Der skal være gensidig respekt og ligeværdige relationer, hvor pædagogen guider barnet og anviser et nyt initiativ gennem positiv ledelse.

Gennem vores fælles handleplan har alle medarbejdere været inddraget ift. hvilke børn de har interageret med, givet positiv bekræftelse og haft øjenkontakt med i løbet af samt hvilke børns initiativer der definerede dialogen ift. samspillet hhv. på stuen i overgange på tværs og på legepladsen

Data blev efterfølgende analyseret på stuemøder/læreplansmøder, hvor vi reflekterede over, om der var børn vi havde behov for at se mere og i hvor høj grad, det er børnenes initiativ, der sætter retningen for samtalen.

Vi blev opmærksomme på, at vi generelt er gode til at følge børnenes initiativer, men at det ofte er de samme børn, der er med i dialogen, og at nogle børn generelt har vanskeligt ved at komme til orde.

På baggrund af dette udarbejdede vi en SMTTE med nye pædagogiske tiltag. Tiltagene er fx at vi deler børnene op i mindre grupper i løbet af dagen, som bliver små trygge rum, hvor den voksne har opmærksomhed på, at hele gruppen deltager i dialogerne.

EX 3-6 år Som en måde at skabe pædagogisk dokumentation ift overgangen til skole interviewede børnene i små grupper, hvor vi spurgte dem:

- Hvem går på din stue?
- Hvem leger du mest med? Og hvad leger I?
- Er der andre børn, du også gerne vil lege med? Eller nogen af de andres lege, som du gerne ville være med i?

(spørgsmålene formuleres igen i 2021 ved overgang til KKFO og skole)

På et personalemøde/ LP. analyserede vi børnenes svar og lagde mærke til, om der var nogen, der ofte blev nævnt sidst eller nogen, der blev glemt. Vi blev opmærksomme på, at enkelte børn havde svært ved at indgå i legene.

Dette ledte til nye pædagogiske tiltag, hvor vi gennem vokseninitieret leg førte grupper af børn ind i nye former for lege, hvor alle havde mulighed for at indgå på lige fod. Vi vil løbende følge op på effekterne af dette.

